

דבר חודש בחודשו

בס"ד

עלון שומעי לקחו של מורנו הרב יואל שורץ שליט"א

עלון 75 - כסלו 2 תשפ"א

ענייני חנוכה תשפ"א

ערב חנוכה תשע"ח נפטר מרן הגראי"ל שטינמן בעל ה"אילת השחר" [שם המורה על גאולת ישראל כמבואר בחז"ל] שהיה מעביר התורה האחרון מהגולה לארץ בהיותו אחרון מרביצי התורה בחז"ל לפני השואה.
חנוכה תשע"ט מבצע מגן צפוני לחיסול מנהרות החיזבאללה בצפון הארץ.

המקור שיסוד החנוכה הוא מימי הבריאה הראשונים

המשנה (ע"ז ח' א') מביאה מה הם החגים החשובים של רומא: קריסטים [בימינו כריסמס] סטרנורא, וקלנדא. [1] בינאר, וקלנדא הוא בימינו שם הלוח הלוועזי]. (מ-25 לדצמבר עד 1 לינואר ישנם שמונה ימים). היו אלו שני זמנים, אחד היה שמונה ימים לפני היום הקצר בשנה, שבימיו של אדם הראשון היה זה 25 לדצמבר. והשני היה שמונה ימים לאחר מכן.

מבאר הגמרא, כיצד באו ימים אלו לעולם, שאדם הראשון ראה, שהיום הולך ומתקצר, וחשב, שבגלל חטאו העולם מחשיך ונגמר! לכן ישב שמונה ימים בתענית לכפר על חטאו. [למה שמונה ימים? מסתבר, משום שמספר זה מסמל את מעל הטבע, אחר מספר השבע המסמל את הטבע, בכך חשב לשנות את המציאות, שנדמה היה לו שבגלל חטאו הבריאה תתכלה], וכשראה שהיום חוזר ומתארך, הבין שזה טבעו של עולם, וקבע שמונה ימים של חג, ולשנה הבאה קבע את שני הפעמים של שמונת הימים, לחג הודיה לה'.

[אולי זה נרמז בשני מקומות בתחילת התורה, האחד בגימ' של המילה "יהי" (אור) שהיא 25, והמילה אור שהיא המילה ה-25 בתורה! אלו שתי קבוצות של החג שקבע אדם הראשון].

הוא קבע זאת לחגוג לשם שמים, ואומות העולם הפכו אותו לשם עבודה זרה, ואולי אז הוא הבין, שאין בכוחו להשלים את תיקון העולם, שאפילו החג שעשה לכבוד שמים הפך להיות לחג לעבודה זרה, ולכן נתן שבעים שנה מחייו לדוד, כדי שיבוא לעולם, והוא יתקן אותו על ידי המשיח שיצא ממנו.

אברהם אבינו, אמנם החל לתקן את חטא אדם הראשון, ככתוב (בראשית ב' ד'): "אֵלֶּה תּוֹלְדוֹת הַשָּׁמַיִם וְהָאָרֶץ בְּהַבְרָאָה... ודרשו רבותינו את המילה בְּהַבְרָאָה שהיא בהפוך סדר האותיות "באברהם" שקיום העולם היה בזכותו, והוסיפו חז"ל; שלכן אברהם נולד רק אחר אדם הראשון, כדי שיתקן את קלקולו של אדם הראשון. ושלימות התיקון של אברהם, היה במעמד הר סיני, שגם הוא היה בזכות העקדה, שהשופר שתקע שם היה מקרן אילו של יצחק, ולפי חז"ל, גם נטל הקב"ה את הר המוריה ושם אותו על הר סיני, וכך נתן את התורה על גבי שניהם.

לכן, בהר סיני, פסקה זוהמת חטא אדם הראשון מעם ישראל כאמור (שבת קמ"ו א'), ולא היו מתים יותר, כמו שהיה לפני החטא, וגם תיקון העולם היה נעשה מכח קבלת ישראל את התורה. כאמור בגמרא שבת פ"ח (על פי רמח"ל) שבשעה שאמרו נעשה ניטל כתרו של עשו וניתן להם, וכשאמרו ונשמע ניטל כתרו של ישמעאל וניתן להם, והנצרות והאסלם לא היו באים לעולם. אולם חטא העגל, החזיר את

חנוכה לדורות עולם

ימי החנוכה ועינים קשורים ושייכים לימות קדם, תחילתם בשחר ההיסטוריה העולמית בזמן אדם הראשון, ומתחזקים בימי החשמונאים ומובילים לימות המשיח.

כבר בתחילת הבריאה נרמזו ימי החנוכה, הבן איש חי כתב שהמילה ה-25 בתורה היא (בראשית א' ג') "...וַיְהִי אֹר", כמו התאריך בחודש חנוכה, ורבי פנחס מקוריץ אמר (מובא ב"בני יששכר"): באור נרות חנוכה מתנוצץ מאור שבעת ימי הבריאה.

ולעומת זאת החנוכה הוא גם הכנה למשיח, לפי בני יששכר" השם חנוכה הוא מלשון חינוך, לחנך אותנו לקראת המשיח. והמילה משיח היא נוטריקון: מ'דליקים ש'ימנות י'מי ח'ינוכה. מסתבר שעונש החשמונאים האחרונים שלא נשאר להם שום המשך כיוון שהורדוס השמיד את כולם, כמו שפירש הרמב"ן בפרשת ויחי כי לא קיימו את דברי יעקב אבינו שהבטיח (בראשית מט' י'): "לֹא יָסוּר שֶׁבֶט מִיַּהוּדָה וְיִמְחָק מִבֵּין רַגְלָיו... וכשלונו זה קשור גם לאי הבנתם את תפקיד החנוכה כהכנת העולם למשיח שהוא מזרע דוד לתקן את העולם במלכות השם.

דברים הקשורים לאחרית הימים ולחנוכה

עשו נהרג בחנוכה כשעיכב את קבורת יעקב במערת המכפלה. (בני יששכר).

בחנוכה גמר עשיית המשכן במדבר. (וחינוכו היה בניסן על פי ה'). וחז"ל אמרו שאמר הקב"ה עלי לשלם לכסליו ולכן היתה חנוכה המקדש מחדש בחנוכה.

הנחת אבן הפינה העיקרית לבית השני. (חגי ב'). ערב חנוכה היתה נבואת חגי על עניינים הדומים למלחמת גוג ומגוג (שם).

ובתקופה האחרונה: שבת חנוכה במלחמת העולם הראשונה, שרה שנירר כפליטה בווינה, מקשיבה לקריאה של הרב משה פלש: מי תהיה החשמונאית החדשה? והיא נענית לקריאה, והקימה את תנועת בית יעקב, אשר על בוגרות התנועה יש לומר את מאמר רז"ל: בזכות נשים צדקניות נגאלו ישראל ממצרים, וכן לעתיד בזכות נשים צדקניות יגאלו לעתיד לבוא, שהן נטלו על עצמן עול הפרנסה כדי שהבעלים יעסקו בתורה.

ערב חנוכה תרע"ח שחררה ירושלים מידי הטורקים.

חנוכה תשל"ז נפילת ממשלת השמאל בגלל חילול שבת המוני שגרם ראש הממשלה, והנהגת המדינה עוברת לראשונה למפלגת ימין.

חנוכה תשנ"ב ברית המועצות התפרקה [לפי המדרש עשו הוא אדום, ארצו אדומה צבאו אדום, מאכלו אדום והוא מכונה בנבואת דניאל דוב, כמו הכינוי השגור בפי הבריות הדוב הרוסי]

חנוכה תשס"ו במסגרת מבצע עופרת יצוקה הגיעה אשה אלמונית שהזדהתה בשם רחל והזהירה חיילים שלחמו בעזה ובכך נצלו ממות, מסתבר שזה רחל אמנו שבאה למנוע סכנה מהחיילים. (שמעתי מהרב שמואל אליהו רבה של צפת ששמע מהחיילים).

חנוכה תשע"ו. הכרה נוספת באמיתות ישראל על ידי הנצרות, האפיפיור הודיע לנוצרים שאין ראוי לשכנע יהודים להתנצר וכי יש לכבד את היהדות כי הנצרות נלקחה משם.

גרמה לבוא הנצרות והאסלם, לכן היה נחשב כיום שנעשה בו העגל כאמור למעלה במ הזוהר על חטא העגל.

וכך מסופר (יומא ס"ט) על המפגש הראשון בין יוון וישראל:

בכ"ה טבת היה יום טוב בגלל הניצחון על הכותים [ובמגילת תענית שלפנינו כתוב שהיה זה בכ"א כסלו]: שהשומרונים שנענו לבקשת אלכסנדר מוקדון, שבזמן שצר על צור, הוא נזקק לעזרה והם שלחו חיילים לסייע לו, למרות שנשבעו נאמנות לשלטון הפרסי, כי ראו שהוא המנצח, ולעומתם, הכהן הגדול סירב להפר את שבועתו לשלטון הפרסי, לכן ניצלו זאת להסית אותו נגד המקדש.

כאשר נודע הדבר, ירד שמעון הצדיק לקראתו לבוש בגדי כהונה ועמו יקרי ישראל ואבוקות של אור בידם, ...כיוון שראה לשמעון הצדיק ירד ממרכבתו והשתחוה לפניו! אמרו לו: מלך גדול כמוך ישתחוה ליהודי זה? אמר להם: דמות דיוקנו של זה מנצחת לפני! ופירשו מפרשים את כוונתו, שהיא לא כפשוטו, ולא כמו שפירש העיון יעקב, שהיה זה כפשוטו שנעשה נס זה להקדים רפואה למכה, אלא נתכוון לומר; הרי כל המרץ וההצלחה שלי לכבוש עוד ועוד, זה כדי להביא לעולם את התרבות ההלנית, [וכמו שעשה נפוליון שכבש את רוב אירופה כדי להביא את בשורת המהפכה הצרפתית] והרי אדם זה, הוא מייצג תרבות עוד יותר נעלה, את תורת ה'.

ושאל אלכסנדר את שמעון הצדיק "למה בא? והוא אמר: אפשר בית שמתפללים בו עליך ועל מלכותך שלא תחרב, [אנו מפללים על מלכותך, כי אנו נאמנים למלכות, לכן לא נענו לבקשתך במצור על צור, כי הפרסים היו השליטים, עכשיו שאתה השליט אנו נאמנים לך. ולא כמו השומרונים שעזרו לך תוך בגידה במלכות] יתעוד עובדי כוכבים להחריבו. אמר להם מי אלה? אמרו לו: כותים אלה שעומדים לפניך. אמר להם: "הרי הם מסורים בידכם... כיוון שהגיעו להר גריזים חרשוהו וזרעוהו כרשינים, כדרך שרצו לעשות לבית א-לוהינו".

בעוונותינו, הכנעה זו לא נמשכה לדורות הבאים אלא היה להפך, כי כמו שכתב המהר"ל בביאור דברי הגמרא (שבת כ"א) בנס חנוכה שם הודגש "כשנכנסו יוונים להיכל טימאו כל השמנים": יון בגימ', 66 ו-היכל פחות רק 65, ולא שלטו בקודש הקודשים, היינו שיון מנצחת כאשר יש חולשה ביהדות כשהיא רק בבחינת היכל, לכן הנס היה בשמן שחתום בחותם כהן הגדול הנכנס לקודש הקודשים ובוה לא שלטו. ראה לדבר, בניו של שמעון הצדיק קלקלו, ואחד בנה במצרים מקדש חוניו, וגם גדול הדור שהיה אחר שמעון הצדיק היה לו שם יווני אנטיגנוס! כנראה משום השפעת היוונים. וסובבה ההשגחה, שהיוונים רצו לעקור לגמרי את היהדות, וזה הביא את מרד החשמונאים, שהציל את היהדות כדברי הרמב"ן (פרשת ויחי): שהחשמונאים היו קדושי עליון ואלמלא הם כבר נשתכחה תורה מישראל וגם הציל את העולם מהשפעתם המחלטת. וכנראה שזו הסיבה שבימינו מדליקים גם הנכרים נרות חנוכה, גם בבית הלבן בווישנינגטון ובקרמלין ובכיכרות ארצות רבות מאד לסמל את תחילת ההשפעה על האומות.

והיתה חנוכה גם תרופה קודמת למכה, שהיא, העובדה שהנצרות המשיכה את חגי רומא האליליים שנעשו בגלל חגי אדם הראשון כאמור למעלה. וזה מצטרף לעוד שני דברים שבעבר היהודים חששו לעשותם בגלוי והן הציצית והתפילין, שכולן יש בהם מספר שמונה שהוא מורה על ימות המשיח ועל הדברים שחייבים בהם האומות שבע מצוות בני נח וכל המצוות השכליות. על הציצית כתוב (בזכריה ח' כג'): "...בְּיָמַי הִהְפַּח אֶשֶׁר יְחֻזְקוּ עֵשָׂרָה אַנְשִׁים מִפֶּלַל לְשָׁנֹת הַגּוֹיִם וְהַחֻזְקוּ

גלגלי ההיסטוריה אחרנית, וחזר המוות לעולם, וניטלו מהם הכתרים, וחלק מהתיקון של העולם חזר לישמעאל ועשו, כאמור בזוהר: שהעגל היה חצי שור וחצי חמור! ופירש בעל התמונה: שור הוא עשו = הנצרות, ממשיכי אליל השמש שהיה האליל הראשי במצרים ומאלכסנדריה של מצרים התפשטה הנצרות לעולם, ולכן תיפלתם היא תמיד לכיוון הזריחה. והחמור הוא ישמעאל = האסלם אשר סמלו הוא סהר [שהיה האליל הראשי של הבבלים ועליו כוכב = עובדי כוכבים ומזלות, ולכן היה העולם צריך תוספת תיקון שיביא את העולם לימות המשיח, ויתכן שגם את זה ראה אדם הראשון ברוח הקודש, כשנתן שבעים שנה מחייו להביא את דוד לעולם, שהוא זרעו וביאו את המשיח שיתקן את העולם.

ואף שעשו וישמעאל היו עובדי אלילים, בכל זאת הם הפכו להיות שותפים אתנו לתקן את העולם כמו שכתב הרמב"ם שדרכי ה' נשגבים מבינתנו כי הנצרות והאסלם משמשים "לישר דרך למלך המשיח ולתקן את העולם כולו לעבוד את ה' כמו שנאמר (צפניה ג' ט'): "כִּי אֶזְכֹּרְךָ אֵל עַמִּים שִׁפְהָ בְּרִוְרָה לְקָרָא בְלִם בְּשֵׁם הַשֵּׁם לְעִבְדוֹ שִׁכְם אֶחָד" כיצד, כבר נתמלא העולם כולו מדברי המשיח ומדברי התורה ומדברי המצוות, ופשוטו דברים אלו באיים רחוקים ובעמים ערלי לב, ונושאים ונותנים בדברים אלו ובמצוות התורה... וכשיעמוד מלך המשיח באמת, הם יגלו את טעותם ויחזרו בהם.

חנוכה של החשמונאים

רמזים בתורה על ענייני החנוכה:

- א. תפילת משה על הצלחתם: בפרשת זאת הברכה, בירך משה את שבת לוי בברכה זו (דברים לג' יא'): "בְּרַךְ הַשֵּׁם הָיִלּוּ וּפְעַל יְדֵי תְרַצָּה מִחֵץ מִתְנַיִם קָמְיוּ וּמִשְׁנָאֵי מִן יְקוּמוּ." כתב רש"י: שהתפלל על מתתיהו ובניו שנלחמו מעטים נגד מרובים. ב. מה שזכו לחנוך מזבח חדש ומנורה חדשה, כתב הרמב"ן בתחילת פרשת בהעלותך, שזה הובטח לאהרן שהצטער על כך שלא הוא ולא שבתו השתתפו בחנוכה המזבח במשכן, וניחמו שבניו יזכו לחנוך את המזבח אחר נס החנוכה. ג. נס השמן בגללו הוקבעה חובת הדלקת הנרות, כתב הרוקח שרמז יש בפרשת אמור שאחר כל המועדים נזכרה פרשת השמן להדלקת המנורה. ד. רמז לכישלון חשמונאים שלא העבירו את השלטון למשפחת דוד, כתב הרמב"ן בפרשת ויחי על הפסוק (בראשית מט' י'): "לא יסור שֶׁבֶט מִיְהוּדָה וּמִחֶק מִיַּן רְגֵלָיו..."

הסיבות שחנוכה נקבע בתאריך שבו נעשו חסדי ה', יחד עם התאריך שאדם הראשון חגג את חג ההודיה שלו אחר שמונת ימי הצום על חטאו

ימי החג של אדם הראשון, שמונת הימים שבהם חגג לראשונה כשראה שהיום חזר לגדול והבין שהחושך שגדל הוא תהליך טבעי, חג זה חל בזמן חנוכה והגויים הפכו את זה לחג אלילי, ומלחמת החשמונאים ביוון האלילית, הצילה את העולם לכל ישקעו לגמרי באלילות.

אמנם, בתחילה המפגש של יוון עם היהדות היה בכבוד ליהדות, כמסופר על פגישת אלכסנדר הכובש הגדול ששמו נשאר לעולם לא רק בקרב האומות בשמות ערים כמו אלכסנדריה של מצרים ועוד שקיימים עד היום, אלא גם בישראל נשאר זכרו, בכך ששמות אנשים כוללים גם את השם אלכסנדר [ומסתבר שזה להזכיר לעולם שהוא היה שליח ההשגחה לשנות את העולם, כאשר תלמי המלך ציווה לתרגם את התורה ליוונית, ומשם היא הועתקה לכל השפות וגם

הלועזי 9 לדצמבר, ולהיכנע מעצמם, היה זה ניגוד לתכנית של הגנרל אלנבי, שרצה לכבוש את ירושלים ב-25 לדצמבר כמתנה לנוצרים.

העובדה שהשלטונות הטורקים באו מעצמם בערב חנוכה, מוכיח על חשיבות העניין ועניין התערבות ההשגחה העליונה שזה כך יהיה. גם הנביא חגי ניבא בכ"ד כסלו (חגי א' א' ב' כ"א-כ"ג): "...דְּבַר הַשֵּׁם בְּיַד חַגִּי הַנְּבִיא אֵל זֶרְבָבֶל בֶּן שְׁאֲלֻתֵיאל פֶּהַת יְהוּדָה... אֲנִי מְרַעֵשׂ אֶת הַשָּׁמַיִם וְאֶת הָאָרֶץ. וְהַפְכֵתִי פֶסַח מִמְּלָכֹת וְהַשְׁמֹדֵתִי חֹק מִמְּלָכֹת הַגּוֹיִם וְהַפְכֵתִי מְרַבְכָּה וְרַבְּכִיָּה וְיִרְדּוּ סוּסִים וְרַבְּכִיהֶם אִישׁ בְּחֶרֶב אֲחָיו... בַּיּוֹם הַהוּא נָאֵם הַשֵּׁם צָבָה-אוֹת אֶקְחֶךָ זֶרְבָבֶל בֶּן שְׁאֲלֻתֵיאל עֲבָדִי נָאֵם הַשֵּׁם וְשִׁמְתִיךָ בְּחֹתֶם כִּי כֵךְ בְּחֶרְתִּי נָאֵם הַשֵּׁם צָבָה-אוֹת". המלבי"ם ביאר שהנבואה לזרובבל היא גם למשיח שיהיה לעתיד לבוא כי אילו זכו היה הבית השני האחרון וכיוון שלא זכו הנבואות הן לבית השלישי.

והנה עיקר התיקון היה בשנת תש"ח שהיא היתה שנה מיוחדת לגאולה, כי המילה אדם לפי המקובלים מורה על שלושת תקופות של ההיסטוריה האנושית: א' אדם ד'וד (שקיבל את שבעים שנות חייו מאדם הראשון כדי שיבוא לעולם ויתקן את הקלקול שהוא לא זכה לתקנו). מ' משיח שהוא מזרעו של דוד, והנה בין אדם הראשון לדוד עברו 2,854 שנה ועוד 2,854 עד ה'תש"ח. כשאומות העולם הסכימו לתת לנו רשות להקים מדינה בחלק מהארץ, כמו שהרמב"ן בפירושו לשיר השירים כתב על התהליך של ביאת המשיח: "כי ברשות האומות ובעזרתם ילכו לארץ" היה זה הדבר היחידי ששני הגושים העוינים זה את זה רוסיה וארצות הברית הסכימו יחד, וגם באו"ם היו המסכימות רק ארצות נוצריות, כי עשו - רומי הגלה אותנו, והוא נקרא חזיר מלשון החזרה משום שהוא עתיד להחזיר מלכות לבעליה כדברי המדרש. כך גם זה היה ניכר שיד ה' סובבה זאת כי הנוצרים בנו את כזבם על כך שישראל נמצא בגלות זמן כה רב ופרסמו שכל זמן שלא נקבל על עצמנו את דתם נשאר חלילה בגלות והנה רק הם גרמו לנו לחזור! והיה זה כמו במצרים שפרעה התאמץ כל כך שלא יבוא לעולם מושיעו של ישראל, ולכן ביום שאמרו לו שנוולד המושיע גזר לזרוק גם את ילדי המצריים ליאור, וסובבה ההשגחה שהוא יגדל בארמונו את המושיע ואף לימד אותו את הנהגת העם, וזאת כדי שיהיה ניכר שהקב"ה הוא אדון הכל. כך גם היה בהחלטה ההיא, שרק הנוצרים הם שעשו זאת. והפלא הגדול שהיה אז שהנאום של הנציג האמריקני באו"ם היה נגד נתינת ארץ ישראל ליהודים ותוך כדי הנאום הגיע אליו מברק מהנשיא הארי טרומן (גימ' כורש בלי ו' כמובא בתנ"ך) שיצביע בעד, וסיים את נאומו, ולכן אנחנו בעד הנתנה של ארץ ישראל ליהודים.

ולמה לא הייתה הגאולה האמתית באותו עת הראוי לגאולה, הסיבה הנראית לעין היא: כי מנהיגי הציבור היו חילונים שהתעקשו שלא להזכיר שם שמים במגילת העצמאות, אמנם לא ידעו כי הפשרה עליה הסכימו היא אדרבה שם שמים של הגאולה! הפשרה האמורה היתה לכתוב 'צור ישראל' כדי שכל אחד יוכל לפרשו כרצונו. והנה בנוסח התפילה של עדות אשכנז ישנה תפילה זו: "צור ישראל קומה בעזרת ישראל ופדה כנאומך יהודה וישראל". וזאת משום שבתהילים י"ט טו' כתוב: "...השם צורי וגואלי". אבל עצם ההתעקשות לא להזכיר שם שמים מנעה את תיקון העולם ר"ל.

בְּכַנֵּף אִישׁ יְהוּדִי לְאֹמֶר נִלְכָּה עִמָּכֶם כִּי שָׁמַעְנוּ אֵל-הַיָּם עִמָּכֶם. על התפילין נאמר (דברים כא' ח'): "וְרָאוּ כָל עַמֵּי הָאָרֶץ כִּי שָׁם הַשֵּׁם נִקְרָא עֲלֵיךָ וְיָרְאוּ מִמֶּךָ" - ודרשו חז"ל בברכות (ו'): אלו תפילין שבראש, ולומדים שתפילין שבראש שהוא עשוי ארבעה בתים מהמילה טוטפות: טט בכתפי שתיים, פת באפריקי שתיים, אך למה צריך להרחיק לכת ולהתייעץ עם הגויים כיצד יהיו התפילין שלנו? אלא רמז יש בזה, שהתפילין שייכות גם להם וכל שלושת הדברים הנזכרים, עד לפני שנים לא רבות, היו מסתירים אותם מעיני זרים, והנה בימינו הפכו לדברים שבפרהסיא כי עתה הגיע הזמן ללמד את האומות.

כמו כן חנוכה היתה הגנה מפני ההתיוונות שקרתה אחר תרגום התורה ליוונית, במצרים היה זה דבר גדול למצרים אבל לדורות היה זה למכשול ליהודים, וכמו שאנו מזכירים בסליחות של עשרה בטבת, וחז"ל אף אמרו שהיה זה יום קשה כמו יום עשיית העגל, ונראה לבאר עניין זה כך: אילולי התרגום לא היו יכולים אומות העולם להכיר את התורה ולא היו באו לעולם הנצרות והאסלם, כמו שהובא למעלה בשם הזוהר שחטא העגל גרם לנצרות ולאסלם לבוא לעולם. ועוד גם אצל היהודים גרם תרגום התורה ליוונית שכיבדו את התרבות היוונית, כמו שראינו ששמו של גדול הדור היה אנטיגנוס שם לא יהודי שהוריו נתנו לו. עד שבסוף תקופת החשמונאים נקבע ארור האיש אשר ילמד את בנו חכמה יוונית.

תחילה כשהמקדש היה קיים, חגגו רק את נס המלחמות וחנוכת המזבח, ונס השמן לא הודגש כי נס נר המערבי היה דבר קבוע במקדש, לכן במקורות הארצי ישראלים, כמו בנוסח על הניסים, ובספר חשמונאים, יוסיפון ומדרשים של ארץ ישראל, לא הוזכר נס זה! (למשל לשון הפסיקתא (פסיקתא ב'): "ולמה מדליקין נרות בחנוכה... אלא בשעה שנצחו בניו של חשמונאי הכהן הגדול למלכות יון... (נכנסו לבית המקדש ומצאו שם שפודין של ברזל וקבעו אותם והדליקו בתוכם נרות" ולא מזכיר כלל את הנס שהיה בפך השמן). והדלקת הנרות היה רק מנהג, אך אחר החורבן שאין מקדש ולא מלחמות. חייבו את הדלקת הנר ונס השמן לעיקר החנוכה, המסמל את (משלי ו' כג') "כִּי נֵר מְצִיחַ וְתוֹרָה אוֹר...". כי התורה היא שהחזיקה אותנו אחר חורבן הבית ובגלות, כאמור (ברכות ח'): משחרב בית המקדש א"ל להקב"ה בעולמו אלא ארבע אמות של הלכה, ויבנה על חכמיה החליפה את ירושלים הכפולה: ירושלים של מעלה עיר המקדש והסנהדרין, וירושלים של מטה; עיר מלוכה ושלטון מרכז מדיני וכלכלי.

תיקון נוסף לחגי אדם הראשון - שמונה הימים הראשונים שבהם צם כדי לכפר על חטאו.

ובימינו נעשה תיקון גדול גם לשמונה הימים הראשונים שבהם החל אדם הראשון את התיקון לחטאו, שימים אלו היו מייז כסלו עד כ"ד כסלו. בהם נהיו עובדות רבות שהחלישו את הנצרות והאסלם. שנת תרע"ח היא השנה שמסמלת את סוף שלטון האסלם על ארץ ישראל, שניתן לישמעאל בשכר ברית המילה שעשה בגיל 13, מאה שנה שלטון בארץ כנגד כל שנה שאיחר לבוא הציווי למול. האנגלים ששחררו את הארץ הזאת, תוך כדי המלחמה [לפי החפץ חיים הייתה זו מלחמת גוג ומגוג הראשונה] הצהירו על הכרתם בזכות היהודים על הארץ, בהצהרה שניתנה על ידי בלפור בי"ז חשוון יום תחילת המבול שתיקן את חטאי אותו דור. ובכ"ד כסלו ערב חנוכה של אותה שנה שוחררה ירושלים מידי הטורקים המוסלמים שהקדימו לבוא בערב חנוכה שחל אז בתאריך

חיוב התשובה המיוחדת בשעה זו

דקדוק בשמירת השבת. שמירת השבת מגינה על עם ישראל כאמור: אילו שמרו ישראל שבת ראשונה לא היה שום עם יכול לשלוט עליהם. והגימ' של המילים חלול שבת דומה לגמ' של המילים מגפת הקורונה. לכן מי שאין לו חשמל כשר עליו לצמצם למינימום את השימוש בחשמל של חברת חשמל לצמצם את חילול השבת שם. נסיעות בערב שבת למקום רחוק יבדקו אם הנהג החוזר למקומו יגיע לפני שבת. כאשר היה סגר בשבתות פחתו ההדבקות. וכן זהירות מדיבורי חול בשבת.

נסיעות לחוץ לארץ. בפסח תש"פ תכננו ששים ריבוא מתושבי הארץ לנסוע לחוץ לארץ מגפה עצרה אותם בארץ. המילים **'מגפת הקורונה'** דומים לגימ' **'בגלל ארץ ישראל'** וכן למילים **'ביזוי לארץ ישראל'**. המאיסה בארץ חמדה הביאה את הגלות לכן צריך לחזק את הקשר לארץ ישראל. לא לעזוב את הארץ לטיולים וכדומה ורק באופן שמותר לפי ההלכה.

בילויים המגפה פגעה קשה בכל סוגי תרבות הפנאי טיולים, מסעדות, בתי מלון ועוד, ללמדנו להיזהר מללכת אחר יצר ההנאה לשמה, שאותה כינה הרש"ר הירש (אגרות צפון) **אליל האלילים!** ובספר חובות הלבבות כמו שלא יתכן יהיו בכלי אחד אש ומים כך לא יכול להיות בלב אחד שתי אהבות: אהבת העולם הזה ואהבת העולם הבא.

השנה תשפ"א מלשון אשפות ירים אביון צריך להיזהר במשנה זהירות מאינטרנט פרוץ המסוגל להשפיל את האדם לאשפה, ואין לסמוך על מכשיר פרוץ מבלי חסימה אף שצריכים אותו לצורך פרנסה.

הרוצה לעשות תשובה ראויה ייקח את סדר הווידוי של החיד"א שבו נמנו מרבית החטאים המצויים ויתקן את כל מה שהוא נכשל בהם. ואם נכשל גם במה שלא נמנה שם יאמר מעצמו.

המכון להסרת מכשול איסור תולעים לזיכוי הרבים!

ניתן להזמין הרצאות מהרב שליט"א בעניין תולעים ודרכי הטיפול בהם 054-841-6169

***

לעילוי נשמת מ"שה בן תמרה ויצחק ת.נ.צ.ב.ה.

***

תרומות והקדשות: 052-718-9446, 058-325-8278

***

ספרי רבנו על המדף: 1. "דבר חודש בחודשו" ממספר 1 עד מספר 50 בכריכת ספר, 2. ביאורי תפילות – חלק א', 3. בנין עדי עד א' – סוד נישאים מאושרים. 4. בנין עדי עד ב' – ענייני נישואין

ניתן להשיג את הספרים בחנות "יש כיסוי" [סריגת שוורץ], מלכי ישראל 1, ירושלים טל' 02-5383955

***

הודעה חשובה לבעלי פלאפון מפוקח: ניתן להתקשר למערכת בדוא"ל או בפלאפון ולקבל העלונים לפלאפון.

***

להערות והארות, ולקבלת העלון במייל ולתגובות: אש"ל – איגוד שומעי לקחו של רבינו:

eeguds@gmail.com

חיוב עשית תשובה הוא אמנם חיוב תמידי וקרוב לתמיד בערב היה לתקן חטאי היום ותמיד של שחר היה לתקן חטאי הלילה. המקובלים אף תקנו להתוודות לפני השינה כדי לתקן את חטאי היום. רבנו יונה בחיבורו יסוד התשובה כתב שבעל תשובה יבחן בכל סעודה את מה שעשה ואם חלילה חטא יעשה תשובה מיד. חיוב נוסף יש לשוב לפני ביאת המשיח, וככתוב (דברים ל' א', ג'. ד' לט'): "וְהָיָה כִּי יָבֹאוּ עֲלֶיךָ כָּל הַדְּבָרִים הָאֵלֶּה הַבְּרָכָה וְהַקְּלָלָה אֲשֶׁר נָתַתִּי לְפָנֶיךָ וְהָשַׁבְתָּ אֶל לְבָבְךָ... וְשָׁבַת עַד הַשָּׁמַיִם אֶל-הָיָה... וְשָׁב הַשָּׁמַיִם אֶל-הָיָה אֶת שְׁבוּתְךָ וְרַחֲמֶיךָ וְשָׁב וְקִבְּצָה מִכָּל הָעַמִּים אֲשֶׁר הִפִּיצָה הַשָּׁמַיִם אֶל-הָיָה שְׁמָה." ואם לא נעשה תשובה הקב"ה יעמיד מלך קשה ויגזור גזרות קשות כהמן ויכריח אותנו לעשות תשובה. בימים אלה חוסל המדען הראשי של תכנית פצצת הגרעין האירני עיקר מטרתו היא חלילה השמדת ישראל. והנה פרס לפני יותר ממאה שנה החליפה את שמה לאירן, מסתבר שההשגחה סובבה זאת ללמדנו את האמור, כי עצם העניין שישארל הקטנה מתגרה באירן הגדולה זה מורה על זמן המשיח כאמור במדרש ראית מלכויות מתגרות זו בזו צפה לרגלי משיח. ועוד היכולת של ישראל להתגרות במלכות כזו נאמר במדרש (מובא משנה ברורה סי' קפט') שבביתר נגדע קרן ישראל ולא תשוב עד זמן המשיח. לכן אירן מלשון יראן. ועוד שמו של המנהיג הוא **חמנאי** אבל הפרסים הוגים אותו **המנאי** מלשון המן והרי המן היה בפרס.

יש חשש למלחמת עולם עם פרס, תקע בשופר גדול לחרותנו בשופר בגימ' מלחמת גוג לפי הגר"א המלחמה הזו תארך רק 18 דקות מתאים למלחמה אטומית, גם מלחמת עולם השנייה הסתיימה בפיצוץ אטומי על יפן.

גם מגפת הקורונה שמקיפה כמעט את כל מדינות העולם מזכירה את דברי המדרש שיר השירים ב' שלפני המשיח תהיה מגפה גדולה בעולם. רמז לדבר הגימ' של המילה קורונה היא שם המגפה שווה לגימ' של המילים בוא המשיח.

כאמור י"ז בכסלו עד חנוכה הוא זמן תיקון העולם שהחל בזה אדם הראשון כאמור, וראיה לזה היא העובדה שאחר שבעים שנה להכרת האומות בזכותנו על חלק מהארץ היתה התעקשות מיוחדת נגד הכרה בירושלים, והנה בשנת תשע"ח ביי"ח בכסלו הכיר נשיא ארצות ברית בירושלים כבירת ישראל ובכך נפתח פתח לאומות נוספות להכיר בירושלים.

דברים שיש להתחזק בהם יותר בתקופת הקורונה

תלמוד תורה. אמרו רז"ל הרוצה להינצל מחבלי משיח יעסוק בתורה וגמילות חסדים. עוד אמרו תורה מצילה ומגינה, ואכן מאז שהשיבות ומוסדות התורה חזרו ללמוד ירד מספר הנדבקים בציבור החרדי דבר שהיה להפך כשהשיבות לא למדו כסדרם.

שמירת הדיבור. בגלל חשש להדבק חייבים הכל בחבישת מסכה הממעיטה את אפשרות הדיבור. החפץ חיים שעסק כל ימיו בתיקון עם ישראל ספרו הראשון עסק בתיקון הדיבור = חפץ חיים ושמירת הלשון.